

Роль філософії у формуванні людини як індивіда та спеціаліста

Євгеній ПОЛИЩУК, здобувач III освітньо-наукового ступеня (PhD)

Національний аерокосмічний університету ім. М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

Сьогодні, в процесі перебудови нашого суспільства, дуже важливо не втратити його сутність, якою є особистість. Його формування потребувало повноцінної роботи освітньої системи з великою гуманітарною складовою. Предмет філософії в робочій програмі повинен займати не менше половини часу, тому що без філософії як методологічної основи не може розвиватися жоден фахівець, а без філософії як основи світогляду не може розвиватися сучасна зріла особистість.

Починаючи вивчати філософію, студенти часто запитують «Навіщо нам ця філософія?». Такі питання часто можна почути від дорослого населення, солідних людей, обговорюючи питання, пов'язані з навчальними програмами та навантаженням студентів. Прагматично налаштовані люди вважають, що філософія – це дурна трата часу, яку можна використати для більшого блага, а саме для якогось матеріального дивіденду, ніж пусті балачки. І, на жаль, цей погляд стає домінуючим у сучасному суспільстві. Ми постійно говоримо, що хочемо здобути незалежність і свободу, але поступово втрачаємо не лише свободу, а й себе. Адаже що таке людина? Одні скажуть, що це біологічна соціальна істота, інші скажуть, що це творіння Бога тощо. Але чи може людина бути людиною, не думаючи «бути чи мати ці прокляті вічні питання: яка мета життя: що добре, що погано тощо, які є питаннями всіх віків? Основні питання і народи». Саме намагаючись знайти відповіді на ці запитання, мудреці задають тон новим інтелектуальним пошукам і новим відкриттям, надихаючи однодумців на досягнення певних ідеалів, водночас створюючи цілі системи.

Вивчаючи історію філософії та порівнюючи досягнення тієї чи іншої філософської системи з соціально-політичними реаліями того часу, що породив ту чи іншу теорію, можна встановити логіку духовного зростання людини, її розвитку від початкового стану сучасного. Тому не дивно, що розвинуті та високорозвинені країни намагаються залучити до вивчення філософських курсів не лише в університетах, а й у середніх та загальноосвітніх школах, збагачуючи себе культурними надбаннями людства та навчаючи його мислити цілісно. Кожно явище в його різноманітних зв'язках, від його витоків до сучасності, до перспектив розвитку. Універсальність такого розвитку найкраще характеризує здатність вже оволодівати певними речами конкретно, і чим більший рівень філософського розуміння, тим вищий професійний рівень фахівця. І навпаки, чим сильна відраза до філософії, тим примітивний і гірший фахівець, а точніше навіть не фахівець, а, просто, людина-робот.

Античність, єдиний період у розвитку людства, який свідчить, що шанобливе ставлення до філософії сприяло процвітанню того суспільства. Вона лягла в основу розвитку культури всього людського суспільства.

Не можна заперечувати роль людського чинника в процесі державоуправління. Про нове суспільство не можна мріяти, якщо до цього процесу не залучені самі люди.

Таким чином, побудова нового суспільства стає метою і засобом існування кожного громадянина, щоб можна було впроваджувати цілеспрямовану політику, яка б гарантувала, що люди розуміють і вибирають діяти з упевненістю. Свідомий, всебічно освічений громадянин, патріот своєї країни, творча особистість, філософія – це та сама духовна скарбниця, без розвитку такої особистості, а якщо так, то такої особистості може просто не бути.